

SİVİL GLOBAL PROGRAMI | SEKTÖREL DİPLOMASİ KANALLARI

EĞİTİM DİPLOMASİSİ ÇALIŞTAYI

SONUÇ RAPORU

TASAM (Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi) tarafından yüksek katılım ve yüksek başarı ile gerçekleştirilen “Global Sivil Diplomasi İnşası Zirvesi **SİVİL GLOBAL 2016**” kapsamındaki “Sektörel Diplomasi Kanalları” altında **21 Nisan 2016** tarihinde **İstanbul**’da yapılan “**Eğitim Diplomasisi Çalıştayı**”; Zirve’nin “**Potansiyelin Keşfi: Kapasite Yönetimi ve Derinleşme**” olarak belirlenen ana temasına hizmet edecek şekilde, uluslararası alanda işbirliği imkânlarının proaktif yaklaşımlarla geliştirilmesine çok yönlü faydalar ve önemli katkılar sunmak üzere oldukça verimli geçmiştir. İlgili uzmanlar, yetkililer, akademisyenler ve STK yöneticilerinin katılımı ile icra edilen Çalıştay’da öne çıkan tespit ve değerlendirmeler özetle aşağıda derlenmiştir:

1. Diplomasideki yeni yaklaşımlar sonucunda gelişen kültürel diplomasi anlayışı hayatın herhangi bir alanında etkili olan tüm vatandaşları potansiyel birer “büyükelçiye” dönüştürmüştür. Bunun etkileri pek çok alanda, özellikle de kültürel etkileşim alanında hissedilmektedir.
2. Bir ülkenin imajına katkı sağlama konusunda en etkin mesleklerden biri, belki de en önemlisi eğitimidir. Bu durum yurtdışında yabancı dil eğitiminden, öğrenci ve öğretim elemanı değişim programlarına kadar eğitimin her alanında geçerlidir.
3. Uluslararası eğitim programlarının amacı; özellikle yüksek öğrenim alanında kültürlerarası etkileşimi artırma yoluyla ülkeler arasındaki bağlantıyı ve hoşgörüyü geliştirmektir. Farklı coğrafyalarla ve farklı kültürlerle iletişimi artırmak; günümüz gençliğini küresel toplum ve ekonomiye hazırlamanın temel koşuludur. Bunun gerçekleştirilmesi ise eğitim ve öğrenim alanında uluslararası etkileşimli faaliyetler yürütülmesine bağlıdır.
4. Yeni diplomatik yaklaşımlar; bir ülkede nüfusun büyük çoğunluğunun uluslararası olaylara, kültürel etkinlik ve olgulara nasıl yaklaştığı ile doğrudan ilişkilidir, bir ülkenin dış dünyaya yansıyan imajını belirler. Bu da eğitim alanında işbirliğine gidilmesini kaçınılmaz bir zaruret hâline getirir.

5. Üniversitelerin “uluslararası geçerlilik” elde etmek için daha fazla çalışması gerekmektedir. Türkiye’deki üniversitelerin dünya akademilerine saygınlık temelinde entegrasyon sağlaması önemlidir.
6. Türkiye’de bulunan üniversitelerin kaliteleri arasında büyük bir dengesizlik bulunmaktadır. Aralarındaki bu farkın azaltılması ve adaletin sağlanması gerekmektedir.
7. Türkiye’de bilim üretimi için akademilerde özerkliğin sağlanması elzemdir. STK’lardan, çeşitli üniversitelerden, devletten destek ile mutabık kalınarak "siyasi ve akademik kaygılardan uzak” bilim üretimi sağlanmalıdır.
8. Eğitim, “yeni sömürgecilik” uygulamalarının da en önemli araçlarından biridir. Sömürgeci bağlantıların sürdürülmesini, yaygınlaştırılmasını ve kalıcı hâle getirilmesini sağlar. Eğitimin güçlü ülkeler lehine ilerleyen bir unsur olmasında kullanılan en temel araçlardan birisi dildir. Gelişmiş Batılı ülkelere giden öğrenciler ev sahibi ülkenin dilini öğrenmek için en küçük bir çabada bulunmazken, Batı’ya giden öğrenciler İngilizceye ek olarak ev sahibi ülkenin dilini de öğrenmek zorunda kalmaktadırlar. Eğitim yardımları konusundaki uygulamalar da işbirliğini geliştirmek yerine emperyalist davranışların daha da güçlenmesine neden olmaktadır. Bu nedenle özellikle Türkiye ölçeğindeki ülkeler eğitim diplomasisi ile ilgili politikalarını belirlerken ve uygularken, ilişkilerin dikey değil mümkün olduğunca yatay olmasına özen göstermelidir.
9. Akademik eğitimde başarı için üniversite öncesi eğitimde de kalite artırılmalıdır.
10. Türkiye’deki üniversitelerde uygulanan eğitim sistemi ve müfredatı ile öğrenci seçimini belirlemede çok büyük belirsizlikler ve sistemsizlik mevcuttur. Özellikle vakıf üniversiteleri bunun sıkıntısını yaşamaktadır.
11. Üniversitede öğrencilere bir şey verme “endişesi” olmadığı için üniversite mezunlarından verim alınamamaktadır. Bu yüzden özellikle vakıf üniversitelerinde öğrenciler metalaştırılmaktadır. Ayrıca bu konuda üniversite tasnifi bile yapılmaktadır. Avrupa’da üniversiteler farklı tip öğrencilere hitap etmekte ve ona göre kendini dizayn etmektedir. Türkiye’de ise büyük bir belirsizlik bulunmaktadır.
12. Yeni nesil iyi tanınmalıdır. Gerek üniversitede gerekse üniversite öncesi eğitim kurumlarında artık öğretmenin rolü değişmelidir. Teknoloji ile bu kadar iç içe olan yeni nesillere uygun “öğretmen kimliği” oluşturulmalıdır. Aynı zamanda müfredat oluşturulurken de buna önem verilmelidir.

13. Türkiye’de ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde reform niteliğinde değişiklikler yapılmıştır. Ancak öncelikle öğrenci ve öğretmenlerin istekleri üzerine araştırma yapılması gerekmektedir.
14. Türkiye; eğitim sistemini dizayn ederken, öğrenciyi ve öğretmenini yetiştirirken kökleşmiş geleneğinden kopmadan yeni bir vizyon geliştirmelidir.
15. Vakıf üniversiteleri yeni bir rekabet ortamı oluşturmuştur. Bu gerçeklik inovasyon ve verimlilik temelinde yönlendirilmelidir.
16. Eğitimde geçişkenlik ve entegrasyon önemlidir. Yurtdışında yaşayan ve eğitim gören birçok Türk kökenli vatandaş bulunmaktadır. Aynı zamanda Türkiye’de 3,5 milyona yakın Suriyeli için de aynı konu üzerine eğilmelidir.
17. Sonuç olarak; eğitim sistemindeki derin problemler ve belirsizlikler giderilmelidir. Kökenlere bağlı kalarak küresel bir eğitim vizyonu oluşturulmalıdır. Türkiye’deki üniversitelerin tasnif edilmesi elzemdir. Öğrenci ve öğretmen yetiştirmede yeni ve akılcı adımlar atılmalıdır. Üniversitelere bir imaj kazandırmak gereklidir. Vakıf üniversitelerinin “ticari kurum” beklentileri ile yönetilmesinin önüne geçilmelidir. Tüm bunların sonunda ortaya çıkacak “kurumsal kapasite” Türkiye’nin “eğitim diplomasisi” yoluyla bölgesel ve küresel etkinliğine bağlılık ve derinlik kazandıracaktır.

21 Nisan 2016, İstanbul

